

Komendant Wojewódzkiej Policji w Lublinie
„ZATWIERDZAM”
inspektor Paweł Dobrodziej
E-928/2016

Lublin, dn. 29 sierpnia 2016 r.

Nazwa programu:

Konkurs Wiedzy Prewencyjnej „Jestem Bezpieczny”

Autor programu:

**Wydział Prewencji
Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie**

Podmiot odpowiedzialny za realizację:

Komenda Wojewódzka Policji w Lublinie

I. Rodzaj programu: program informacyjno – edukacyjny (strategia informacyjno – edukacyjna).

II. Okres wdrożenia programu:

Program „Jestem Bezpieczny” funkcjonuje na terenie województwa lubelskiego od 16 lat.

Zmieniona formuła obowiązywać będzie w roku szkolnym 2016/2017 (od dnia 1 września 2016 roku do dnia 30 czerwca 2017 roku). Spotkania profilaktyczne z uczniami – w ciągu całego roku szkolnego 2016/2017.

Konkurs ma charakter etapowy:

Etap I – eliminacje szkolne, przeprowadzone **do końca marca 2017 r.;**

Etap II – eliminacje gminne organizowane i przeprowadzone **do końca kwietnia 2017 r.;**

Etap III – eliminacje powiatowe organizowane i przeprowadzone **do końca maja 2017 r.**

III. Opis zjawiska (problemu wraz z diagnozą).

Tabela 1, 2.

Dane statystyczne dla woj. lubelskiego za lata 2010 – 2015 zostały pozyskane z Wydziału Wywiadu Kryminalnego KWP w Lublinie oraz Wydziału Ruchu Drogowego KWP w Lublinie (ofiary wypadków drogowych – dzieci do lat 14: osoby zabite, ranne).

woj. lubelskie	Ogółem przestępstw		<i>Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (...)</i>		Ofiary wypadków drogowych - dzieci do lat 14		
	Przestępstwa stwierdzone	czyny karalne nieletnich	Przestępstwa stwierdzone	Czyny karalne nieletnich	Ofiary ogółem	Osoby zabite	Osoby ranne
2010	47783	2079	1888	206	213	15	198
2011	51471	2547	2177	321	195	11	184
2012	48921	2341	2268	456	165	7	158
2013	44334	1873	2248	325	132	4	128
2014	37410	1094	2215	296	143	8	135
2015	33986	661	1836	173	93	1	92

Przestępstwa drogowe	
woj. lubelskie	stwierdzone
2010	10173
2011	10341
2012	10341
2013	9292
2014	5291
2015	4742

Należy podkreślić, że ogółem liczba przestępstw stwierdzonych w woj. lubelskim w ostatnich latach systematycznie maleje (2012 – 2015). Ma to również odzwierciedlenie w całym kraju. Pamiętać w tym miejscu należy o zmianach regulacji prawnych, które miały miejsce w 2013 roku, m. in. zmiana „progów” pomiędzy przestępstwem a wykroczeniem w przypadku tzw. czynów przepołowionych (na podstawie „*Informacji dotyczącej stanu zagrożenia przestępczością nieletnich w Polsce w 2015 r.*”). Zauważalny jest także spadek czynów karalnych nieletnich w ogólnej liczbie przestępstw stwierdzonych (2011 – 2015 r.).

W 2015 roku, w porównaniu z rokiem 2014, w woj. lubelskim odnotowano spadek liczby przestępstw stwierdzonych **33986** (2014 r. - 37410), w tym czynów karalnych **661** (2014 r. - 1094) popełnionych przez nieletnich. Stanowi to **1,9%** czynów nieletnich do ogółu przestępstw. Procentowy udział czynów karalnych popełnionych przez nieletnich w ogólnej liczbie przestępstw stwierdzonych w Polsce w 2015 roku wyniósł **3,5 %**.

Dane statystyczne pozyskane z Wydziału Ruchu Drogowego KWP w Lublinie obrazują liczbowo ofiary wypadków drogowych (do lat 14) na terenie województwa lubelskiego. Widoczna jest tendencja spadkowa w latach 2010 – 2015, zarówno ogółem ofiar wypadków drogowych, jak również w tym młodych osób zabitych i rannych. Wzrost odnotowano w roku 2014 w porównaniu do roku 2013 – ogólna liczba ofiar **143** (2013 – 132), w tym dzieci zabitych **8** (2013 – 4) i rannych **135** (2013 – 128).

Liczba przestępstw drogowych stwierdzonych w województwie lubelskim (dane statystyczne pozyskane z Wydziału Wywiadu Kryminalnego KWP w Lublinie) na przestrzeni lat 2012 – 2015 także maleje.

Przestępstwa stwierdzone z *Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (...)* w latach 2011 – 2014 utrzymywały się na podobnym poziomie (2011r. – **2177**, 2012 r. – **2268**, 2013 r. – **2248**, 2014 r. – **2215**). Spadek liczby przestępstw z powyższej ustawy odnotowany został w 2015 r. – **1836**. Liczba czynów karalnych nieletnich w 2015 r. – **173**, co stanowi spadek w stosunku do roku 2014 – **296**.

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, że zasadnym jest, aby policjanci zajmujący się problematyką nieletnich/małoletnich stale monitorowali zagrożenia przestępczością nieletnich na podległym terenie, ujawniali okoliczności mające wpływ na demoralizację nieletnich, monitorowali różnorodne zagrożenia „czyhające” na małoletnich i podejmowali w tym zakresie działania zaradcze. Bardzo istotnym zadaniem jest inicjowanie i kontynuowanie współpracy z podmiotami mającymi w statucie podejmowanie działań na rzecz dobra dzieci w realizowaniu programów profilaktycznych i edukacyjnych oraz innych działań prewencyjnych, w tym w przedszkolach, szkołach i innych placówkach oświatowych.

Istotnym wydaje się również budowanie pozytywnego wizerunku Policji – jako formacji niosącej pomoc społeczeństwu.

Pamiętając o tym, że przestępczość nieletnich jest pochodną procesu demoralizacji, który można zatrzymać odpowiednio wczesną ingerencją opiekuńczo – wychowawczą 16 lat temu został opracowany i wdrożony na terenie województwa lubelskiego **program prewencyjny pod nazwą Konkurs Wiedzy Prewencyjnej „JESTEM BEZPIECZNY”**.

Program skierowany jest do dzieci i młodzieży klas 4 ÷ 6 szkół podstawowych. Głównym jego celem jest przedstawienie młodym ludziom wiedzy na temat różnorodnych zagrożeń oraz sposobów ich unikania. Ponadto prezentowana jest służba i rola policjanta na rzecz bezpieczeństwa, szkodliwość działania środków odurzających, narkotyków, alkoholu i nikotyny na organizm człowieka. W ramach spotkań przekazywana jest również wiedza z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym i prawa.

Prezentowany program, jak też konkurs poza wartościami prewencyjnymi sprzyjają także rozwojowi umiejętności plastycznych i muzycznych dzieci, dają możliwość konstruktywnego zagospodarowania czasu wolnego, dlatego też można zaryzykować stwierdzenie, że jest to program interdyscyplinarny - łączy wartości profilaktyczne

i kulturalne. Niniejszy program przez wszystkie lata realizacji cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem dzieci.

Przyczyn zachowań patologicznych/destruktywnych młodych ludzi doszukiwać się można w wielu aspektach i obszarach życia. Wśród nich można wymienić przyczyny ekonomiczne, takie jak: ubóstwo, bezrobocie, niewystarczające alternatywy dla realizowania swoich zainteresowań i konstruktywnego spędzania czasu wolnego. Do przyczyn społecznych zaliczyć należy m. in. dysfunkcje rodziny, rozluźnienie więzi społecznych, nieprawidłowe modele wychowawcze, konsumpcyjny styl życia, zanik norm i wartości. Bardzo istotne są także przyczyny psychologiczne, wśród których wymienić należy brak autorytetów moralnych, nieumiejętność radzenia sobie z problemami, zagubienie młodych ludzi wynikające często z faktu zaburzenia struktury rodziny, tempa życia, ubóstwa i braku perspektyw.

Reasumując, dysfunkcyjny/nieprawidłowy proces socjalizacji jednostki stanowić może zasadniczą przeszkodę w osiągnięciu różnych celów, w tym społecznych. Na prawidłowe funkcjonowanie każdego człowieka od najmłodszych lat wpływa wiele czynników, wynikających zarówno z jego cech indywidualnych, jak również warunków zewnętrznych, wśród których istotną rolę odgrywają osoby z najbliższego otoczenia – środowiska. Istotne wydaje się zatem podejmowanie działań zintegrowanych, adekwatnych do pojawiających się problemów oraz potrzeb.

IV. Cele programu (ogólny oraz szczegółowe):

1. Cel ogólny:

- a) upowszechnienie wiedzy o różnorodnych zagrożeniach, z jakimi młodzi ludzie mogą spotkać się w codziennym życiu i nabycie przez nich umiejętności ich unikania, radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych;
- b) zapobieganie przestępczości i demoralizacji nieletnich.

2. Cele szczegółowe:

- a) rozwijanie postaw umożliwiających unikanie, zapobieganie i pokonywanie niebezpieczeństw, rozwijanie postaw asertywnych;
- b) dostarczenie adekwatnych informacji na temat skutków zachowań ryzykownych i tym samym umożliwienie dokonania racjonalnego wyboru;
- c) zapoznanie dzieci i młodzieży z systemem działania służb i instytucji niosących pomoc w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia ludzkiego;
- d) kształtowanie pozytywnych postaw wobec poszanowania prawa i zasad bezpieczeństwa, kształtowanie pozytywnego wizerunku Policji;
- e) wzmacnianie czynników promujących zdrowy styl życia;
- f) wzmacnianie, wspomaganie i rozwijanie czynników chroniących przed pojawieniem się zachowań ryzykownych.

V. Założenia programu.

Celem działań profilaktycznych jest ochrona młodego człowieka przed różnymi zagrożeniami oraz nauka odpowiedniego reagowania na nie. Obejmuje zarówno eliminację lub redukcję czynników ryzyka jak i wzmacnianie czynników chroniących. Profilaktyka jest więc procesem wspomagania młodego człowieka, w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi prawidłowemu jego rozwojowi i zdrowemu życiu.

1. Odpowiedzialnymi za bezpośredni nadzór nad organizacją i przebiegiem kolejnych etapów Konkursu na szczeblach szkolnym, gminnym i powiatowym są komendanci powiatowi/miejscy Policji województwa lubelskiego.
2. Komendanci powiatowi/miejscy Policji garnizonu lubelskiego, we własnym zakresie, występują do organów samorządowych o objęcie honorowym patronatem poszczególnych etapów Konkursu.
3. Pominięcie jednego z dwóch etapów Konkursu (eliminacje szkolne, gminne) skutkuje dyskwalifikacją i brakiem możliwości przeprowadzenia eliminacji powiatowych.
4. Komendanci powiatowi/miejscy Policji woj. lubelskiego, we własnym zakresie, podejmują współpracę z różnymi podmiotami pozapolicyjnymi zainteresowanymi udziałem w organizacji poszczególnych etapów Konkursu.
5. Zmiany w składzie drużyn mogą być dokonane w dniu finału, najpóźniej przed rozpoczęciem Konkurencji Nr 1. Zmianę ogłasza opiekun drużyny w formie pisemnej do Sędziego Głównego, podając dane osobowe nowych członków drużyny i mając na uwadze poniższe warunki:
 - a) drużyna, od etapu gminnego składa się z uczniów klasy IV, V, VI;
 - b) konieczność spełnienia warunków, które są zawarte w powyższym opisie Konkurencji Nr 1, 2 i 3.
6. Za organizację i przeprowadzenie I, II i III etapu Konkursu we wskazanych wyżej terminach odpowiedzialni są specjaliści ds. nieletnich komend powiatowych/miejskich Policji województwa lubelskiego.
7. Przygotowanie uczestników do poszczególnych etapów Konkursu należy do dzielnicowych oraz specjalistów ds. nieletnich, którzy w tym zakresie podejmują współpracę z nauczycielami i przedstawicielami podmiotów pozapolicyjnych.
8. Specjaliści ds. nieletnich z komend powiatowych/miejskich Policji we współpracy z wybranymi podmiotami, przygotowują testy, które zostaną wykorzystane w eliminacjach szkolnych, gminnych i powiatowych.
9. Komendanci powiatowi/miejscy Policji województwa lubelskiego, **na 14 dni** przed rozpoczęciem III Etapu Konkursu (eliminacje powiatowe organizowane i przeprowadzane do końca maja), przesyłają do Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie informację o terminie (wraz z godziną) oraz miejscu jego organizacji.

10. W terminie 14 dni od zakończenia III Etapu Konkursu komendanci powiatowi/miejscy Policji woj. lubelskiego, spowodują nadesłanie szczegółowego sprawozdania z przebiegu Etapu I, II, III Konkursu do Naczelnika Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie. Sprawozdanie powinno zawierać także liczbę spotkań profilaktycznych z uczniami w ciągu całego roku szkolnego wraz z ich tematyką.

11. Prawo interpretacji postanowień zawartych w niniejszym Regulaminie oraz podejmowania decyzji w sprawach spornych, które nie są uregulowane Regulaminem zastrzega się w trakcie trwania Finału Konkursu dla Sędziego Głównego, w innych okresach dla Naczelnika Wydziału Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie.

12. Niniejszy Regulamin może ulec zmianie. Wszelkie zmiany będą podawane do wiadomości – na miesiąc przed ich wprowadzeniem.

13. Niniejszy Regulamin zostanie umieszczony na stronie internetowej Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie.

VI. Organizacja Konkursu.

1. Od początku roku szkolnego (wrzesień) uczniowie biorą udział w zajęciach szkolnych, podczas których zapoznają się z:
 - zasadami szeroko pojętego bezpieczeństwa (w domu, szkole, w drodze do/ze szkoły, podczas prac polowych, podczas wypoczynku i zabawy, podczas ferii zimowych oraz wakacji, zagrożenia związane z prądem, ogniem i gazem);
 - problematyką uzależnień, przemocy i agresji rówieśniczej (podstawowe pojęcia dotyczące problematyki przemocy, uzależnień, rodzaje uzależnień, wpływ substancji psychoaktywnych na organizm człowieka, placówki pomocowe, obowiązujące przepisy prawne);
 - podstawowymi informacjami dotyczącymi działania służb powołanych na rzecz bezpieczeństwa, ratowania życia, zdrowia, mienia (telefony alarmowe, zakres działalności);
 - elementarną wiedzą z zakresu prawa (podstawowe zasady postępowania w sprawach nieletnich, podstawowe pojęcia dotyczące problematyki małoletnich/nieletnich w świetle prawa karnego, wykroczeń, rodzinnego i opiekuńczego oraz w ruchu drogowym);
 - podstawowymi zasadami ruchu drogowego (zasady poruszania się pieszo i rowerem, najważniejsze znaki drogowe, sygnalizacja, odblaski) oraz innymi ważnymi znakami ostrzegawczymi (np. zakaz kąpieli, substancja niebezpieczna);
 - zasadami udzielania pomocy przedmedycznej – algorytm postępowania w przypadku najczęściej występujących urazów/zdarzeń;
 - cyberprzemocy, stalkingu (terminologia, odpowiedzialność prawno – karna).

Zakres merytoryczny zajęć z uczniami ustalany jest przez specjalistów ds. nieletnich komend powiatowych/miejskich Policji woj. lubelskiego w porozumieniu z nauczycielami oraz przedstawicielami podmiotów pozapolicyjnych.

2. Eliminacje szkolne i gminne Konkursu przeprowadza się w postaci testu wiedzy składającego się minimalnie z 20 pytań z powyższego zakresu tematycznego.

3. Eliminacje powiatowe obejmują poniższe konkurencje:

- **Konkurencja Nr 1 – „PREZENTACJA SZKOŁY I BEZPIECZNEGO HASŁA”**

Celem tej konkurencji jest:

- zaprezentowanie powiatu, szkoły, osób przygotowujących drużynę do udziału w finale, drużyny oraz czynników, które miały wpływ na przystąpienie szkoły do Konkursu ze szczególnym uwzględnieniem elementów prewencji kryminalnej/profilaktyki społecznej;
- przedstawienie hasła, które wskaże najatrakcyjniejszą propozycję spędzania wolnego czasu (akceptowaną społecznie i zgodną z prawem), alternatywną dla zagrożeń wynikających z uzależnienia od: alkoholu, narkotyków, dopalaczy, nikotyny oraz innych substancji psychoaktywnych.

Czas prezentacji: 2 minuty, forma prezentacji dowolna.

Liczba prezentujących: maksymalnie 6 uczniów ze szkoły (po dwóch uczniów z klasy IV, V, VI)

Elementy poddawane ocenie:

Sfera artystyczna – maksymalnie 7 pkt.

- stopień zaangażowania członków drużyny;
- czytelność przekazu;
- atrakcyjność prezentacji;
- atrakcyjność hasła (czytelne, łatwe do zapamiętania).

Sfera merytoryczna – maksymalnie 8 pkt.

- nazwa powiatu, gminy, miasta/miejscowości, szkoły, osoby przygotowującej dzieci do prezentacji;
- prezentacja uczestników,
- czynniki związane z udziałem w konkursie,
- zgodność treści inscenizacji z hasłem;
- nawiązanie do jednego z określonych zagrożeń;
- atrakcyjność proponowanej formy spędzenia wolnego czasu.

Maksymalna liczba punktów do uzyskania – 15 pkt.

Uwaga !!!

Za przekroczenie limitu czasowego drużyna traci **5 pkt.** Sędzia przy użyciu gwizdka sygnalizuje drużynie przekroczenie czasu. Drużyna, która pomimo sygnalizacji nie zakończy niezwłocznie prezentacji traci 5 pkt.

- **Konkurencja Nr 2 – „TEST WIEDZY”**

Celem tej konkurencji jest sprawdzenie poziomu wiedzy członków drużyny w zakresie obszaru tematycznego omawianego podczas spotkań z uczniami. Test składa się z 20 pytań. Przy każdym pytaniu znajdują się propozycje trzech odpowiedzi – tylko jedna z nich jest prawidłowa (najpełniejsza).

Czas trwania testu: 30 minut.

Liczba uczestników: 3 uczniów ze szkoły (po jednym uczniu z klasy IV, V, VI)

Elementy poddawane ocenie:

- ilość prawidłowych odpowiedzi i samodzielność pracy drużyny.

Maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania – 20 pkt.

Uwaga!!!

Niesamodzielne rozwiązanie testu jest podstawą do dyskwalifikacji drużyny w konkurencji „TEST WIEDZY” – w takim przypadku drużyna nie uzyskuje żadnych punktów. Decyzję podejmuje Sędzia Główny.

Uwaga!!!

W przypadku przystąpienia do konkursu drużyny ze szkoły, w której brak jest klasy V lub VI, w konkurencjach Nr 1 i 2 uczestnicy z brakującej klasy zastąpieni zostaną uczniami z klasy niższej (o jeden poziom). W przypadku braku w szkole klasy IV uczniami z klasy V.

- **Konkurencja Nr 3 – „PROJEKT KOSZULKI”**

Głównym celem jest wykonanie projektu graficznego do zamieszczenia na koszulce bawełnianej (przód i tył koszulki). Projekt powinien zawierać treści promujące Konkurs Wiedzy Prewencyjnej „Jestem Bezpieczny”. Może zawierać hasło odnoszące się do bezpiecznych zachowań. Projekt powinien być czytelny a treści słowne powinny być zwarte i wykonane przystępną czcionką – tak aby całość była wizualnie przejrzysta. Projekt nie będzie wykorzystywany w innych działaniach profilaktycznych (do zwrotu drużynie, która go wykonała).

Na ocenę projektu będzie wpływał poziom artystyczny i merytoryczny projektu. Praca ma być dziełem oryginalnym, samodzielnie wykonanym przez uczniów.

VII. Odbiorcy programu (grupa docelowa).

Uczestnikami Konkursu są uczniowie klas IV, V, VI szkół podstawowych województwa lubelskiego.

VIII. Zaplanowane działania (ich rodzaj, długość i intensywność).

Realizacja Programu w roku szkolnym 2016/2017.

IX. Nakłady na program (rzeczowe i osobowe).

1. Nakłady rzeczowe (materiały): środki uzyskane od partnerów programu – nagrody rzeczowe dla finalistów poszczególnych etapów konkursu;
2. Nakłady osobowe (kadra): funkcjonariusze Policji jednostek garnizonu lubelskiego.

X. Sposób implementacji:

1. nadzoru: sporządzenie sprawozdania z realizacji i przebiegu Konkursu Wiedzy Prewencyjnej „Jestem Bezpieczny” na terenie województwa lubelskiego (na podstawie sprawozdań otrzymanych z jednostek podległych KWP w Lublinie) – lipiec/sierpień 2017 r. (Wydział Prewencji KWP w Lublinie).
2. wprowadzanie zmian: zmiany wprowadzane będą aneksami do niniejszego Programu.

XI. Ewaluacja programu.

Niniejszy Program Profilaktyczny poddawany będzie 1 raz w roku ewaluacji i weryfikowany według potrzeb.

Ewaluacja wyniku zostanie przeprowadzona na podstawie badania 2 kryteriów oceny:

- 1) liczba powiatów woj. lubelskiego przystępujących do realizacji Programu (nie mniej niż 18 z 20 powiatów województwa lubelskiego);
- 2) liczba uczniów biorących udział we wszystkich etapach Programu (nie mniej niż 3000 uczniów ze szkół podstawowych z terenu woj. lubelskiego).

Efektem końcowym będzie opracowanie sprawozdania zbiorczego z przebiegu i organizacji Konkursu (Wydział Prewencji KWP w Lublinie).

XII. Oczekiwane efekty:

- ograniczenie zachowań chuligańskich, patologicznych, destruktywnych, przestępczych;
- ograniczenie przemocy w szkole i poza nią;
- wykształcenie pozytywnych postaw wobec poszanowania prawa i zasad bezpieczeństwa;

- pogłębienie wiedzy z zakresu bezpiecznych zachowań i sposobów unikania zagrożeń w życiu codziennym przez dzieci i młodzież;
- uzyskanie bądź pogłębienie wiedzy z zakresu działalności instytucji pomocowych, służb powołanych na rzecz bezpieczeństwa, ratowania życia, zdrowia i mienia;
- ograniczenie zachowań niebezpiecznych – zapobieżenie różnorodnym wypadkom;
- pogłębienie wiedzy z zakresu obszarów tematycznych: uzależnienia, ich konsekwencje zdrowotne i prawne, cyberprzemoc – konsekwencje prawne, odpowiedzialność prawno – karna nieletnich, zasady ruchu drogowego;
- nabycie nowej wiedzy i umiejętności z zakresu pomocy przedmedycznej.

XIII. Źródła informacji o programie oraz sposoby upowszechniania – zamieszczenie programu na stronie internetowej Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie – zakładka Wydział Prewencji KWP w Lublinie.

XIV. Obszar tematyczny: Bezpieczeństwo ogólne.

XV. Traci moc z dniem 29 sierpnia 2016 roku Program Konkurs Wiedzy Prewencyjnej „JESTEM BEZPIECZNY”, wraz ze zmianami oraz aneksem do Regulaminu Konkursu Wiedzy Prewencyjnej „JESTEM BEZPIECZNY” z lat 2000 - 2016.

XVI. Niniejszy Program Konkurs Wiedzy Prewencyjnej „JESTEM BEZPIECZNY” wchodzi w życie z dniem 30 sierpnia 2016 r.

st. asp. Monika Kostecka
specjalista Wydziału Prewencji
KWP w Lublinie

26 08 2016
Akceptuję
Naczelnik
Wydziału Prewencji
KWP w Lublinie
Insp. Wojciech Czaplą